

ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครอง
คณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู

**The Political Leadership of Politicians According to the Views of the
Monks in the Na Wang District Sangha Administrative Region in
Nong Bua Lam Phu Province**

พระครูวิชัยธรรมโสภณ, ชาญชัย ฮวดศรี,
สมควร นามสีฐาน และ พระมหาสุทิดล จิตตปณฺโญ (poonok)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
**Phrakhruvichaithammasopon, Chanchai Huadsri,
Somkhuan Namseethan and Phramaha Suttidon Jittapanyo (Poonok)**
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Kohon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, Email: suwan.papon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ 2) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 3) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำ ตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามหลักพรหมวิหาร 4 และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู รูปแบบเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในอำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 200 รูป ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า พระสงฆ์ที่มี

* วันที่รับบทความ: 30 กรกฎาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 9 กันยายน 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 10 กันยายน 2564

Received: July 30, 2021; Revised: September 9, 2021; Accepted: September 10, 2021

พรรษา ตำแหน่ง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทฤษฎีของพระสงฆ์ แตกต่าง
กัน ส่วนพระสงฆ์ที่มี อายุ การศึกษาทางธรรม การศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทาง
การเมืองของนักการเมืองตามทฤษฎีของพระสงฆ์ ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทฤษฎีของพระสงฆ์ในเขต
การปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า หลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา
อุเบกขา เป็นหลักธรรมที่นักการเมืองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากใน
การนำไปประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง; ทฤษฎีของพระสงฆ์; หลักพรหมวิหาร 4

Abstracts

The objectives of this research objectives were: 1) to study the level of leadership; 2) to study the level of leadership according to the Four Brahmavihāra Dhammas (Sublime States of Mind); 3) to compare the leadership according to personal factors according to the Four Brahmavihāra Dhammas; 4) to study the ways of promoting political leadership of politicians according to the views of monks in the Sangha Administration Area, Na Wang District, Nong Bua Lamphu Province. The study was a mixed methods research: quantitative and qualitative. The sample group included 200 monks in Na Wang District and Ten key informant. The statistics used were: Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, One way ANOVA. The in-depth interview was used with the key informant. The obtained data were interpreted by contextual content analysis techniques.

The research results were as follows:

1. The level of political leadership of politicians according to the views of monks in the Sangha Administration Area, Na Wang District, Nong Bua Lamphu Province in overall was at a high level in all aspects.

2. The level of political leadership of politicians according to the views of monks in the Sangha Administration Area, Na Wang District, Nong Bua Lamphu Province according to the Four Brahmavihāra Dhammas, in was at a high level in all aspects.

3. The results of the comparison of monks' opinions on political leadership of politicians according to the views of monks in the Sangha Administration Area, Na Wang District, Nong Bua Lamphu Province found that monks with different years of ordination and position had different opinions on political leadership of politicians while those with differences in age, dhamma education and worldly education had indifferent opinions.

4. The guidelines for promoting political leadership of politicians according to the views of monks in the Sangha Administration Area, Na Wang District are that that the Four Brahmavihāra Dhammas, namely Metta (loving kindness), Karuṇā (compassion), Muditā (sympathetic joy), Upekkhā (equanimity), are the principles that politicians from the local level up to the national level must pay attention to their importance and practice to be accepted by the people in the society.

Keywords: Political Leadership of Politicians; The Views of Monks; Four Brahmavihāra Dhammas

บทนำ

ในอดีต ยุคใดที่บ้านเมืองมีผู้นำในระดับชาติที่อ่อนแอ ย่อมถูกข้าศึกบุกเข้ามารุกรานจนต้องเสียอิสรภาพไปในที่สุด ในทางตรงกันข้าม ยุคใดที่ประเทศชาติมีผู้นำที่เข้มแข็ง ประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรืองแผ่อำนาจбарมีไปทั่วทุกทิศทางเมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแบบรัฐสภาตั้งแต่ 24 มิถุนายน 2475 จนปัจจุบันที่กล่าวได้ว่า สังคมไทยเข้าขั้นวิกฤต อาทิ ความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่ม การก่อการร้าย วิกฤตเศรษฐกิจ วิกฤตภัยธรรมชาติ เป็นต้น มีทั้งผู้นำระดับประเทศหรือนายกรัฐมนตรี และผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ได้มีส่วนนำพาประเทศชาติผ่านพ้นวิกฤตมาได้ (ฤชตะ เทพยากุล, 2552 : ออนไลน์)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2559 มาตรา 252 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น บัญญัติเกี่ยวกับที่มาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือ ในปกครององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะได้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในร่างรัฐธรรมนูญได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ใน มาตรา 250 กล่าวไว้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดการบริหารสาธารณะและ กิจกรรมสาธารณะ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และได้ขยายเพิ่มเติมไว้ในวรรคสุดท้ายว่า กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดการบริการ สาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับความสำเร็จในงานแทบทุกด้านขององค์กร ผู้นำที่มีความสามารถมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ แต่ในทางกลับกันถ้าผู้นำไม่มีความสามารถก็จะส่งผลให้การงานด้านต่าง ๆ บกพร่องหรือขาดประสิทธิภาพ (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และ ฉัตยาพร เสมอใจ, 2547 : 57) หากเปรียบประเทศชาติเป็นองค์กรและเปรียบผู้นำทางการเมืองเป็นผู้นำองค์กรแล้ว ผู้นำที่พึงประสงค์ (ผู้นำทางการเมือง) ไม่ใช่แค่พยายามทำงานของตนดีที่สุดเท่านั้น แต่ต้องนำองค์กร (ท้องถิ่น) ให้ก้าวสู่อนาคตได้อย่างเหมาะสมด้วยเพราะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร

ผู้นำทางการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในสังคมไทย ได้มีบุคลิกบุคคลแสดงทัศนะไว้แล้ว และเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป ดังคำกล่าวของ ฯพณฯ องคมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งได้กล่าวปาฐกถาพิเศษ ในงานครบรอบ 50 ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อ 9 กรกฎาคม 2548 ในหัวข้อ “จริยธรรมของการบริหารภาครัฐ” ดังนี้ ผมมีความเห็นว่า จะต้อง

พูดถึงคุณธรรมควบคู่กับจริยธรรม เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และเสริมซึ่งกันและกัน ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่าง สหรัฐฯยังให้ความสำคัญของจริยธรรม เพราะเชื่อว่า การบริหารที่ยึดหลักกฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการ บริหารจัดการที่ดี การใช้จริยธรรมและคุณธรรมในการบริหารงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่ผู้บริหารพึงนำไปใช้ และขจัดสิ่งที่ไม่ดีให้หมดไป คือ 1. ความซื่อสัตย์ ซึ่งมีใช่เป็นการประพฤติถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่ต้อง ถูกต้องตามจริยธรรมและศีลธรรมด้วย มิได้หมายเฉพาะตนเองซื่อสัตย์เท่านั้น แต่ต้องควบคุมให้คนรอบข้างตัว มีความซื่อสัตย์ องค์กรใด ผู้บริหารมีกิเลสต้องขจัดด้วยวิธีโหดตบปะ (ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป) 2. กฎหมาย แม้กฎหมายไม่สามารถอุดช่องโหว่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะกฎหมายวางมาตรฐานขั้นต่ำของ การประพฤติชอบไว้เท่านั้น แต่มาตรฐานทางจริยธรรมในเรื่องของการประพฤติชอบและความซื่อสัตย์นั้น สูง กว่ากฎหมาย บางเรื่องกฎหมายว่าไม่ผิด แต่เมื่อดูมาตรฐานทางจริยธรรม ก็ถือว่าผิดได้ 3. ความเป็นธรรม ต้อง มีความยุติธรรมอยู่ด้วย ผู้บริหารจะต้องไม่ลุแก่อำนาจ ใช้อำนาจเบียดเบียนผู้อื่น ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพิ่ม อำนาจให้ตนเอง ต้องมีมาตรฐานเดียว ในการบริหาร 4. ประสิทธิภาพ ในตัวประสิทธิภาพเองอาจไม่สอดคล้อง กับจริยธรรม กรณีนี้จะเลือกอะไร สำหรับผมเลือกจริยธรรม เพราะเชื่อว่า เราสามารถหาหนทางที่จะให้ ประสิทธิภาพไปด้วยกับจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส หรือความเป็นธรรม 5. ความ โปร่งใส มีบทบาทอยู่ในรัฐธรรมนูญและในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารให้รัฐเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชน การ หลีกเลี่ยงไม่เปิดเผยข้อมูล ถือว่าขัดจริยธรรม 6. ความมั่นคงของรัฐ การใช้จริยธรรมในการบริหารความมั่นคง อาจจะกระทบสิทธิภาพเสรีภาพของประชาชน 7. ค่านิยม คนไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังเชื่อว่าความร่ำรวย สร้างชื่อเสียง เกียรติยศ และฐานะได้ จึงมีคนจำนวนไม่น้อยรีบสร้างความร่ำรวย โดยไม่แยแสต่อจริยธรรม และที่แปลกแต่จริง และเป็นอันตรายอย่างยิ่ง คือ เรามักจะนิยมยกย่องคนร่ำรวยว่าเป็นคนดี นำเคารพนับถือ โดยไม่ใส่ใจว่าร่ำรวยมาด้วยวิธีใด และดูหมิ่นคนจนต่างๆ นานา (พลเอก เปรม ติณสูลานนท์, 2548 : ออนไลน์)

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับความสำเร็จในงานแทบทุกด้านขององค์กร ผู้นำที่มีความสามารถมี ส่วนสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ แต่ในทางกลับกันถ้าผู้นำไม่มีความสามารถก็จะส่งผลให้ การทำงานด้านต่าง ๆ บกพร่องหรือขาดประสิทธิภาพ (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และฉัตรพร เสมอใจ, 2547 : 57) หากเปรียบเทียบประเทศชาติเป็นองค์กรและเปรียบผู้นำทางการเมืองเป็นผู้นำองค์กรแล้ว ผู้นำที่พึงประสงค์ (ผู้นำ ทางการเมือง) ไม่ใช่แค่พยายามทำงานของตนดีที่สุดเท่านั้น แต่ต้องนำองค์กร (ท้องถิ่น) ให้ก้าวสู่อนาคตได้ อย่างเหมาะสมด้วยเพราะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางการเมือง ของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้ทราบระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะ สงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู และเพื่อหาแนวทางการมีภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตาม พระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ตามหลักพรหมวิหาร 4
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู” มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ พระสงฆ์ในอำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 200 รูป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์ในอำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Krejcie and Morgan (ปัญญา คล้ายเดช, 2560 : 165) จึงได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 132 รูป

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ พระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 10 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู” งานวิจัยฉบับนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview)

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ พรรษา ตำแหน่งการศึกษาทางโลก การศึกษาทางธรรม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ แบบสอบถามภาวะผู้นำทางการเมืองและการปฏิบัติตนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนักการเมืองตาม

ทรงพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ 1. ด้านความรับผิดชอบ 2. ด้านการอุทิศตน 3. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ 5. ด้านความเป็นธรรม 6. ด้านวิสัยทัศน์ 7. ด้านความสามารถทางการบริหาร และภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1. ด้านความเมตตา 2. ด้านความกรุณา 3. ด้านมุทิตา 4. ด้านอุเบกขา แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรงพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ความเหมาะสมทั่วไป รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ เนื้อหาปรับปรุงแก้ไข นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ว่า 0.6 ขึ้นไป ตรวจแก้ตามผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทำการทดลอง (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.928

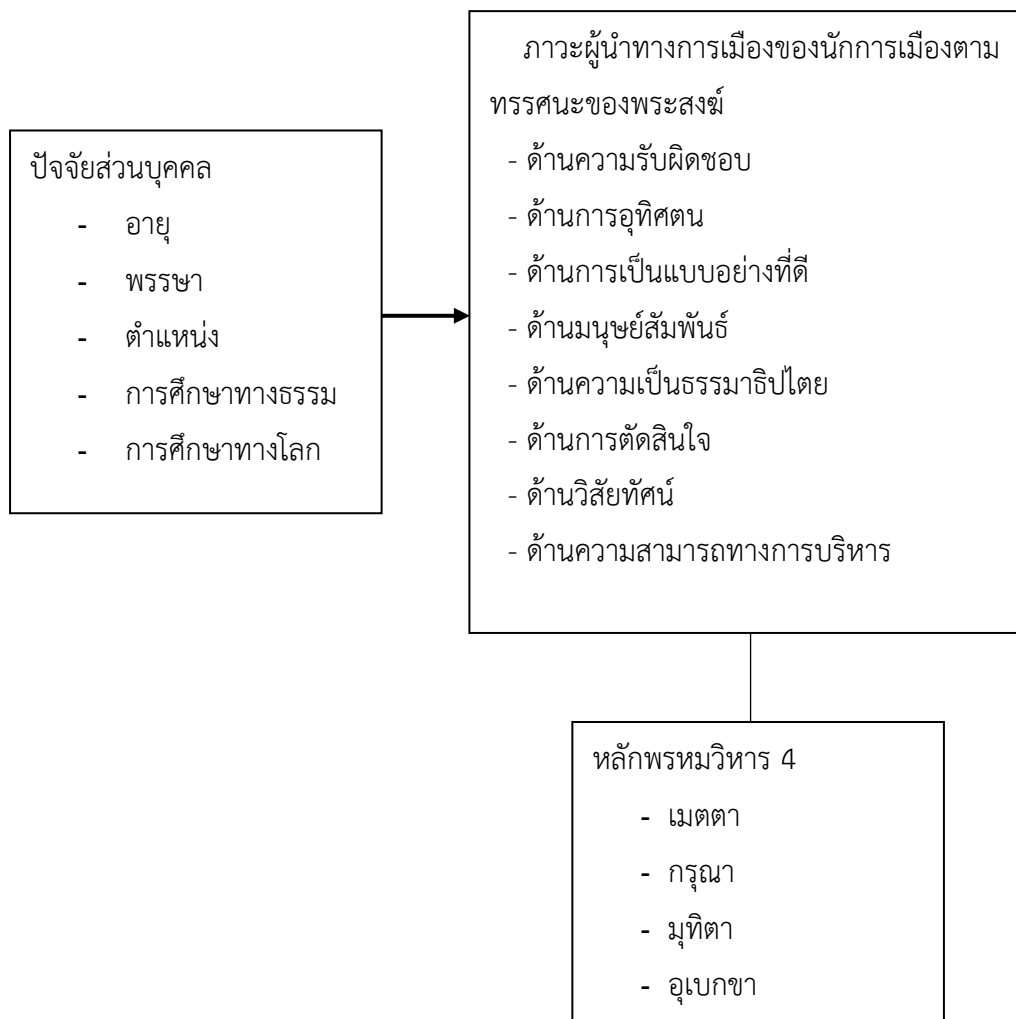
การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะสำคัญทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และอธิบายถึงระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรงพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรงพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจำแนกเป็นปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (T-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นสามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) การวิเคราะห์ค่าให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระสัจจะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x}=3.99$) ด้านความเป็นธรรมมาธิปไตย ($\bar{x}=3.98$) ด้านการอุทิศตน ($\bar{x}=3.97$) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x}=3.96$) ด้านความสามารถทางการบริหาร ($\bar{x}=3.96$) และด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 3.87$)

2) ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอุเบกขา ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมา คือ ด้านกรุณา ($\bar{x} = 4.14$) ด้านเมตตา ($\bar{x} = 4.13$) และ ด้านมูทิตา ($\bar{x} = 4.02$)

3) พระสงฆ์ที่มี อายุ การศึกษาทางธรรม การศึกษาทางโลก แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มี พรรษาตำแหน่ง แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า หลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มูทิตา อุเบกขา เป็นหลักธรรมที่นักการเมืองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการนำไปประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

5) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า นักการเมืองต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนและต้องปฏิบัติงานหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ต่องานที่ได้รับ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เสียสละ อุทิศตน ต่อหน้าที่ ควรประพฤติตนให้เหมาะสมต่อบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับ ควรยึดถือ หลักเหตุผล หลักความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมในการบริหารจัดการต่าง ๆ ต้องมีความคิดริเริ่ม กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงความคิดให้เท่าทันต่อปัจจัยใน

ปัจจุบัน การวางนโยบาย แผนงาน ให้ทันต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู ตามหลักพรหมวิหาร 4 พบว่า นักการเมืองควรเป็นกันเองกับประชาชน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับประชาชนและชุมชน ให้งานราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อประชาชนลงมาดูแลช่วยเหลือ ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนอย่างจริงจังและทั่วถึง จัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านสิ่งสาธารณูปโภคในชุมชน และมีความจริงใจในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน มีความเป็นกลางในการจัดสรรงบประมาณ ประพฤติตนเป็นที่รัก เป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน ใช้หลักคุณธรรมในการพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีอคติต่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยนี้ กล่าวถึง การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภูโดยผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ แล้วนำมาอภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การทำงานของนักการเมืองมีการลงพื้นที่คอยรับฟังปัญหาจากประชาชน มีการให้ข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ด้วยความด้วยความเรียบร้อย มีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของตนที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนของประชาชน คอยดูแลเอาใจใส่ในความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับ ประชาชนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ (อัญธิชา มั่นคง, 2558 : 906) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี เทศบาล ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ (สุชาญ พันธ์นิยะ และฮาซันอักริม ดงนะแดง, 2563 : 17) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลนครตรัง” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง ที่มีต่อลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับ (พระณัฐภูมิ ธรรมวิโร (แดงรอด) และคณะ, 2562 : 51-70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพระสงฆ์ด้านภาวะผู้นำที่มีต่อพระสังฆาธิการในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักการเมืองมีความเป็นกันเองและหวังดีกับประชาชน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับประชาชนและชุมชนเป็นอย่างดีและสร้างความสามัคคีให้

เกิดในชุมชน ให้ความช่วยเหลือกับชุมชนในทุกกิจกรรมส่วนรวม อุทิศเพื่อชุมชนอย่างจริงใจไม่หวังผลตอบแทน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านสิ่งสาธารณูปโภคในชุมชน และมีความจริงใจในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ประพฤติตนเป็นที่รัก เป็นยอมรับของประชาชนในชุมชน และใช้หลักภูมิตาธรรมในการพัฒนาชุมชน นักการเมืองวางตัวเป็นกลางในการพัฒนาชุมชนอย่างมีเหตุผล ใช้หลักยุติธรรมในการพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ก้าวก่ายแทรกแซงในความคิดเห็นของประชาชน ไม่มีอคติต่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ (พระมหานพพล กนตสีโล (สายสินธุ์), 2554 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ควรประกอบด้วยแนวทาง 3 ประการตามหลักการครองตน ครองคน และครองงาน และสอดคล้องกับ (ชาญชัย ฮวดศรี, 2555 : 83-92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในชุมชนเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 9 ผลการวิจัยพบว่า สถาบันทางสังคมต่างๆ ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายในด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น พระสงฆ์ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี มีการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคเอกชนและภาครัฐบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ไม่สอดคล้องกับ (พระณัฐวุฒิ ธมมวีโร (แดงรอด) และคณะ, 2562 : 51-70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพระสงฆ์ด้านภาวะผู้นำที่มีต่อพระสังฆาธิการในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ขาดการทำงานเป็นระบบไม่มีนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนและที่สำคัญคือขาดบุคลากรที่มีศักยภาพที่จะมาสนองงานด้านการพัฒนางานกิจการของคณะสงฆ์ จึงควรเร่งปรับปรุงในส่วนนี้เป็นการเร่งด่วน

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ การศึกษาทางธรรม การศึกษาทางโลก แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมไม่แตกต่างกัน และพบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพราะพระสงฆ์มีธรรมเนียมปฏิบัติในการเคารพนับถือพรรษา เป็นพระสังฆาธิการที่มีประสบการณ์บริหารคณะสงฆ์ และการดำเนินการปกครองที่มีคล้ายกันในการปกครอง จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง (พระณัฐวุฒิ ธมมวีโร (แดงรอด) และคณะ, 2562 : 51-70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพระสงฆ์ด้านภาวะผู้นำที่มีต่อพระสังฆาธิการในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลโดยรวมพระสงฆ์ที่มีพรรษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการแตกต่างกัน และพบว่า พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทรรศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัด

หนองบัวลำภู โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พระสงฆ์ส่วนมากเป็นพระสังฆาธิการ มีภาระหน้าที่ดำเนินการปกครองพระสงฆ์ในเขตปกครองของตน ซึ่งต้องศึกษาระเบียบในการปกครองสงฆ์เป็นอย่างดี และมีความคุ้นเคยในการปกครอง จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ (พระณัฐวุฒิ ธมมวีโร (แดงรอด) และคณะ, 2562 : 51-70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพระสงฆ์ด้านภาวะผู้นำที่มีต่อพระสังฆาธิการในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเมื่อจำแนกตามสถานสภาพส่วนบุคคลโดยรวมพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ซึ่งสรุปประเด็นได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ทุกอำเภอ ในจังหวัดหนองบัวลำภู ในด้านการบริหารงานท้องถิ่น โดยรอบด้าน เช่น การเสียสละ การอุทิศตนต่อหน้าที่ และควรประพฤติตนให้เหมาะสมต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู และในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีจุดเด่นด้วย
- 2) ควรศึกษาวิจัยการส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้หลักธรรมอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย ฮวดศรี. (2555). บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 9. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 1 (3), 83-92.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และ ฉัตยาพร เสมอใจ. (2547). *การจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- ปัญญา คล้ายเดช. (2560). *ระเบียบวิจัยทางรัฐศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: หจก.ขอนแก่นการพิมพ์.
- พระมหานพพล กนต์สีโล (สายสินธุ์). (2554). *ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของพระสังฆาธิการ จังหวัดสมุทรสงคราม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณัฐภูมิ ธมมวิโร (แดงรอด). และคณะ. (2562). ความคิดเห็นของพระสงฆ์ด้านภาวะผู้นำที่มีต่อพระสังฆาธิการในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*. 4 (2), 51-70.
- สุชานุช พันธนิยะ และ ฮาซันอักกรม ดงนะแดง. (2563). *คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในทรรศนะของประชาชนในเขตเทศบาลนครตรัง*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- อัญธิชา มั่นคง. (2558). ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 2 “งานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”*. ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- พลเอก เปรม ติณสูลานนท์. (2548). ปาฐกถาพิเศษในวาระครบรอบ 50 ปี. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2563. แหล่งที่มา. <http://www.rk.mcu.ac.th/rbAcademic/FILES/1-10.pdf>.
- ฤชชุตตา เทพยากุล. (2552). “คุณลักษณะนายกรัฐมนตรีที่พึงประสงค์ในทัศนะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดสงขลา”. *ออนไลน์*. สืบค้น. 23 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา: http://library.hu.ac.th/BackUp_library/Research/truechuta.pdf.